

XII KRAJOWY ZJAZD DELEGATÓW POLSKIEGO ZWIĄZKU DZIAŁKOWCÓW Warszawa, 2 - 3 lipca 2015 r.

STANOWISKO

w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o stowarzyszeniach oraz niektórych innych ustaw

W związku z rozpatrywanym przez Sejm poselskim projektem *ustawy o zmianie ustawy – Prawo o stowarzyszeniach oraz niektórych innych ustaw* (Druk nr 3019), Krajowy Zjazd Delegatów Polskiego Związku Działkowców dokonał analizy treści tego projektu pod względem wpływu na sytuację ogrodów działkowych i Związku, wypracowując w konsekwencji następujące stanowisko.

Przedmiotowy projekt ustawy ma na celu ułatwienie funkcjonowania stowarzyszeń działających w Polsce. Zakłada bowiem gruntowną przebudowę obowiązującej ustawy poprzez modyfikację i aktualizację dotychczasowych mechanizmów, ale również wprowadzając zupełnie nowe rozwiązania. Część z tych zmian należy ocenić pozytywnie jako wychodzących naprzeciw oczekiwaniom organizacji społecznych, jednakże wiele nowych regulacji ogranicza stowarzyszenia i nie uwzględnia ich samorządności. Z tego punktu widzenia należy uznać, że przedmiotowy projekt jest obciążony zasadniczą wadą polegającą na przeregulowaniu wielu zagadnień, które powinny być pozostawione do rozstrzygnięcia samym stowarzyszeniom w ramach przysługującej im samodzielności.

Spośród nowych rozwiązań proponowanych w projekcie, Zjazd z aprobatą odnosi się do zapisu gwarantującego udział stowarzyszeń jako organizacji pozarządowych w procesach tworzenia polityk publicznych przez umożliwienie reprezentacji interesów zbiorowych członków stowarzyszeń przed organami władzy publicznej. Pozytywnie należy również ocenić poprawę sytuacji prawnej członków stowarzyszenia działających na jego rzecz przez zastosowanie do nich zasad dotyczących wolontariuszy. Z punktu widzenia działalności stowarzyszeń ogrodowych korzystnym rozwiązaniem jest także proponowany zapis umożliwiający łączenie się stowarzyszeń. Taki mechanizm pozwoliłby bowiem mniejszym organizacjom prowadzącym ROD, w tym stowarzyszeniom

wyodrębnionym wcześniej z PZD, na formalną i pełną integrację organizacyjną ze Związkiem. Byłaby to odpowiedź na oczekiwania niektórych działkowców, którzy wyrażają wolę zrewidowania swojej wcześniejszej decyzji o wystąpieniu ze Związku i ponownego wcielenia swojego ogrodu do struktur PZD.

Krajowy Zjazd Delegatów zauważa, że poszczególne przepisy projektu powinny realizować naczelne zasady określające istotę stowarzyszeń, a zwłaszcza zasadę ich samorządności. Tymczasem wiele zmian wręcz zaprzecza tej zasadzie. Przykładem tego są proponowane zapisy o nadzorze nad stowarzyszeniami. Z jednej strony podjęto próbę złagodzenia obecnych środków nadzorczych. Ograniczono m.in. uprawnienia organu nadzorującego do kontroli zgodności działania stowarzyszenia z przepisami prawa i postanowieniami statutu oraz przewidziano obowiązek wskazania uzasadnienia żądania niezbędnych wyjaśnień od władz stowarzyszenia, co ma zapobiec nieuzasadnionej ingerencji w działalność stowarzyszenia. Zrezygnowano też z prewencyjnego wypowiedzania się w przedmiocie wniosku o wpis stowarzyszenia do KRS przez organ nadzoru przed rozstrzygnięciem. Z drugiej jednak strony zaostrzono przepisy o stosowaniu grzywny wobec stowarzyszeń oraz rozbudowano zapisy o działaniu kuratora. Jednakże podstawową wadą projektu jest utrzymanie obowiązującego nadzoru administracyjnego nad samorządnymi i niezależnymi organizacjami społecznymi. Zjazd bowiem uważa, że koncepcja sprawowania nadzoru przez urzędników nad samodzielnie działającymi organizacjami pozarządowymi jest nie do pogodzenia z istotą stowarzyszeń i stanowi relikty minionej epoki, kiedy organy państwowe kontrolowały i nadzorowały każdą sferę życia społecznego. Nie sposób bowiem mówić o pełnej autonomii organizacji społecznych od władzy publicznej w sytuacji sprawowania nadzoru nad nimi przez urzędników działających w imieniu tej władzy. Praktyka wskazuje, że możliwości nieuzasadnionej ingerencji czynnika urzędniczego w wewnętrzne sprawy stowarzyszeń oraz próby decydowania o ich ustroju, nie stanowią rzadkości. Hamuje to rozwój społeczeństwa obywatelskiego w naszym kraju. Z tego względu Zjazd wyraża opinię, że nowelizacja Prawa o stowarzyszeniach wymaga rezygnacji z nadzoru administracyjnego. Zupełnie wystarczające jest zastosowanie sądowej kontroli, jaka obowiązuje w stosunku do większości podmiotów prawnych funkcjonujących w obrocie. Nie ma przekonujących argumentów przemawiających za stosowaniem bardziej rygorystycznego trybu nadzoru wobec stowarzyszeń, podczas gdy w stosunku do spółek obowiązuje jedynie ograniczona kontrola sądowa. Dlatego też Zjazd uznaje konieczność uchylecia

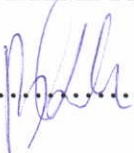
obowiązującego nadzoru administracyjnego celem wzmocnienia samorządności i niezależności stowarzyszeń.

Jednocześnie Krajowy Zjazd Delegatów zaznacza, że proponowany projekt nie poprawia ułomnych przepisów, które budzą słuszną krytykę. Dotyczy to w szczególności zapisów, które utrzymują i rozwijają kwestię tzw. "podwójnej osobowości prawnej". Chodzi o sytuację, gdy stowarzyszenie przesądza w statucie o uzyskaniu przez swoją jednostkę terenową osobowości prawnej. W takiej sytuacji osobą prawną jest zarówno stowarzyszenie, jak i jego jednostka terenowa, która jednak nie ma pełnej samodzielności prawnej. Konstrukcja ta nie ustanawia odpowiedzialności majątkowej jednostki za jej działania. W rezultacie za zobowiązania takiej jednostki odpowiada cała organizacja, a więc wszystkie pozostałe jednostki. Z tego względu rozwiązanie to zostało odrzucone w statucie PZD jako ryzykowne dla poszczególnych struktur Związku, które musiałyby się liczyć z odpowiedzialnością za cudze długi. Tego problemu nie byłoby, gdyby w projekcie wyraźnie określono odrębną odpowiedzialność jednostki posiadającej osobowość prawną. Jednak nie zdecydowano się na takie rozwiązanie, co poddaje w wątpliwość decyzje o zachowaniu tego rozwiązania.

Mając powyższe na uwadze, Krajowy Zjazd Delegatów PZD zwraca się do Sejmu i posłów pracujących nad przedmiotowym projektem o zainicjowanie działań w celu uwzględnienia powyższych uwag w zapisach projektu. Zjazd wyraża przekonanie, że wykorzystanie zgłoszonych uwag pozwoli zachować słuszne cele ustawy, lecz z pełnym poszanowaniem samorządności stowarzyszeń działających w Polsce.

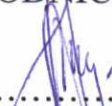
**XII KRAJOWY ZJAZD DELEGATÓW
POLSKIEGO ZWIĄZKU DZIAŁKOWCÓW**

SEKRETARZ

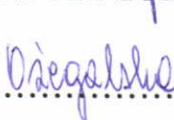
.....

PRZEWODNICZĄCY

.....

PRZEWODNICZĄCY

.....

Warszawa, dnia 3 lipca 2015 roku